

HØRINGSUTTALELSE – BRUKERBETALING FOR PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER

I. Bør dagens todelte system for brukerbetaling og finansiering i hovedtrekk videreføres, eller er det behov for større endringer?

Brukerbetaling for opphold i institusjon bør i fremtiden endres slik at dette harmoniserer med brukerbetaling for omsorgsboliger/ hjemmetjenester. Tjenestetilbud og tjensteomfang i omsorgsbolig og i institusjon kan i mange tilfeller være svært like, og det er mulig å ivareta store omsorgsbehov både i omsorgsbolig og i institusjon. Det bør være tjensteomfanget, og ikke hvor tjenesten utføres, som bør ligge til grunn for brukerbetalingen. Samtidig må det sikres at brukernes betalingsevne ikke er utslagsgivende for hvilket tjenestetilbud den enkelte får. Dagens bostøtteordninger bidrar til å ivareta dette.

Mange av morgendagens eldre vil ha en god inntekt. Det er ikke unaturlig at brukere vil motta sitt tjenestetilbud der det er mest økonomisk gunstig. Ved å sørge for mest mulig like betalingsordninger for omsorgsbolig/hjemmetjenester og institusjon, vil omfanget av en slik problemstilling reduseres. Det er også viktig at reglene for betalingsordningene er enkle. Dagens regler for oppholdsbetaling for institusjon oppleves av mange som kompliserte. Vår vurdering er derfor at betaling for opphold i institusjon (langtidsopphold) forenkles og gjøres mer lik brukerbetaling for omsorgsbolig/hjemmetjenester.

Når det gjelder dagens system for finansiering av legemidler, hjelpemidler og bostøtte er vår vurdering at disse fungerer tilfredsstillende og bør videreføres. Det forutsettes at dette systemet også innføres for institusjon dersom betalingsordningen her blir identisk med omsorgsbolig/hjemmetjenester.

II. Vil et helhetlig system for brukerbetaling der betalingen knyttes til bolig, daglige utgifter og egenandeler for de faktiske tjenester som ytes være mer hensiktsmessig enn dagens todelte system for brukerbetaling i og utenfor institusjon?

Dersom man får et mer enhetlig system for brukerbetaling, vil det være enklere for brukerne å se hva man faktisk betaler for. Valgfriheten for brukerne blir større, og man kan stille større krav til kvaliteten på tjenestetilbudene. Man kan i større grad "skreddersy" hva den enkelte brukere ønsker og trenger av tjenester. Å innføre en slik ordning for langtidsopphold i institusjon vil sørge for bedre individuelle tilpasninger og myke opp rutinepreget som ofte er en del av institusjonslivet.

Det er vanskelig å si hvilke administrative konsekvenser en omlegging til tjenestebasert betaling vil medføre. Dagens regler for oppholdsbetaling i institusjon er til dels kompliserte, og det mistenkes at forkriften i mange tilfeller tolkes ulikt. Det kreves derfor at saksbehandlere har god kunnskap om betalingsordningen, og at vedkommende har mulighet til å holde seg à jour med regelverket. Tjenestebasert betaling vil på mange måter gjøre det lettere å følge gjeldende regler, men det er grunn til å tro at den administrative arbeidsmengden vil være minst like stor som i dag. Denne type betalingsordning vil kreve at man hele tiden har oversikt over hvilke tjenestetilbud den

enkelte bruker har, og at eventuelle endringer i tjenestetilbud blir lagt til grunn for brukerens betalingsgrunnlag ved fakturering av tjenester. Vår vurdering er derfor at oppfølging av tjenestebasert betalingsordning ikke nødvendigvis blir mindre ressurskrevende, men at gevinsten i en slik betalingsordning ligger i brukernes muligheter for økt valgfrihet og medbestemmelse.

III. Bør staten fastsette regler for nivået på brukerbetaling, og i tilfelle i hvilke grad, eller bør dette være opp til den enkelte kommune å avgjøre?

I dagens brukerbetalingsordning for hjemmetjenester, er det på spesielt tre områder at det er fastsatt statlige regler for nivået på brukerbetaling:

- Det er ikke anledning å ta mer enn 150,- pr måned i egenandel for hjemmehjelp for personer med inntekt under 2 G
- Det er ikke anledning til å ta egenandel for hjemmesykepleie
- Betalingsordningen er omfattet av det såkalte selvkostprinsippet, dvs. at det ikke er anledning til å ta mer egenandel en det tjenestene faktisk koster.

Disse reglene skal i hovedsak sørge for at personer med liten betalingsevne har den samme tilgangen på nødvendige tjenestetilbud. Reglene sørger også for at personer med stort omsorgsbehov ikke skal behøve å betale mye for tjenestetilbudene. Ved at staten fastsetter slike regler, mister den enkelte kommune muligheten til å tilpasse betalingsordninger etter lokale forutsetninger. Vår vurdering er at kommunen selv, ved kommunestyret, i stor grad klarer å ta hensyn til personer med liten betalingsevne og/eller med stort omsorgsbehov. Som eksempel på dette er egenandel for trygghetsalarmer, der kommunen selv har anledning til å fastsette egne andel. Her har personer med inntekt under 2 G blitt fritatt, nettopp for å verne personer med liten betalingsevne.

Vår konklusjon er derfor at kommunene bør få større frihet til å fastsette betalingsnivå, men at staten må fastsette regler der det er svært viktig å sørge for likhet kommunene imellom.

IV. Bør kommunens helhetlige finansieringsansvar for tilbudet til beboere i institusjon utvides til å omfatte en større gruppe brukere av pleie- og omsorgstjenester, f. eks beboere i omsorgsboliger

V. Bør beboere i institusjon ha de samme rettigheter som brukere utenfor institusjon i forhold til hjelpemidler fra folketrygden, legemidler på blå resept og Husbankens bostøtteordning

Disse hovedspørsmålene synes å ha såpass sammenheng med hverandre at de besvares under ett.

I første omgang bør en omlegging av betalingsordningen gjøres slik at institusjonsbeboere får samme rettigheter som brukere utenfor institusjon, dvs. at de går over til tjenestebasert betalingsordning. Det betyr også at de får samme rettigheter når det gjelder hjelpemidler fra folketrygden, legemidler på blå resept og Husbankens bostøtteordning. En slik omlegging vil i seg selv være såpass omfattende for kommunene, at man ikke i samtidig bør overføre et mer

helhetlig finansieringsansvar til kommunene. På et senere tidspunkt kan det imidlertid være aktuelt at kommunene overtar finansieringsansvar for f. eks. bostøtte og hjelpemidler. Det er da naturlig at dette gjøres for personer som bor i omsorgsbolig og institusjoner. En absolutt forutsetning for at kommunene skal kunne overta et slikt helhetlig finansieringsansvar er at Staten kompenserer for økte utgifter gjennom rammetilskuddsordningen.

UTSKRIFT AV MØTEBOK

SØRUM KOMMUNE, POSTBOKS 113, 1921 SØRUMSAND TLF 63 82 53 00

Utvalg:
Kommunestyret

Møtedato:
16.06.2004

Arkivsaknr:
04/02587

Utvalgsaknr:
0044/04

Saksbehandler Bård Gjestvang
K-kode 201

BRUKERBETALING FOR PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER - HØRINGSUTTALELSE

Behandling:

Følgende dokument ble sendt ut før møtet og legges ved saken:

- Protokoll fra sak 0001/04 i arbeidsutvalget i rådet for funksjonshemmede.

Fra sosial- og omsorgsutvalget forelå slik innstilling:

Kommunestyret slutter seg til vedlagte høringsuttalelse vedr. brukerbetaling for pleie- og omsorgstjenester. Høringsuttalelsen oversendes Sosialdepartementet.

Repr. Steinar Dalbakk satte på vegne av SV fram slikt endringsforslag:

1. Til punkt III i høringsutkastet: Staten bør fastsette satser for egenbetaling. Videre bør staten fastsette regler for å sikre likhet mellom kommunene. Egenbetaling på de ulike forvaltningsnivåene må samordnes.
2. Til punkt V: Sorum kommunestyre vil påpeke at finansieringen av tekniske hjelpemidler må skje gjennom folketrygden uansett om du bor på institusjon eller hjemme. Brukerens behov for tekniske hjelpemidler må gå foran uansett hvor pleie-/omsorgstjenestene blir gitt.

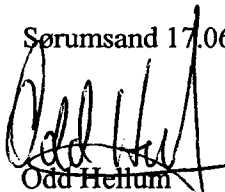
Avstemningen:

- SO/Us innstilling : Vedtatt enstemmig.
- SVs forslag pkt. 1 : 10 – 21 stemmer, falt.
- SVs forslag pkt. 2 : 10 – 21 stemmer, falt.

Vedtak:

Kommunestyret slutter seg til vedlagte høringsuttalelse vedr. brukerbetaling for pleie- og omsorgstjenester. Høringsuttalelsen oversendes Sosialdepartementet.

Sørumsand 17.06.2004

Odd Helum
Politisk sekretær

Melding om vedtak til:

- ✓ • Seksjonsleder PRO for effektivering